

Slutrapport

Regionala strukturfondsprogrammen
Nationella regionalfondsprogrammet

1. Grundinformation		
Projektnamn Ramprojekt för omställnings/utvecklingsmedel i företag i Västerbotten 2021-2022		Ärende-ID 20304287
Stödmottagare Region Västerbotten		Organisationsnummer 222000-2436
Redovisningsperiod fr.o.m 2022-10-01	t.o.m 2022-12-31	
Projektets startdatum 2021-04-01	Projektets slutdatum 2022-12-31	

Del 2 - Slutrapport

Avser hela projektperioden

Sammanfattning av projektet, dess aktiviteter, mål och resultat

Beskriv de aktiviteter som genomförts under hela projektperioden, hur dessa kopplats till målen samt vilka resultat det har lett till. Stäm av gentemot ert beslut.

Från och med den 1 januari 2019 gick verksamheten för företagsstöd över i vår regi efter att tidigare ha bedrivits hos Länsstyrelsen – en verksamhet de haft sedan de regionalpolitiska stödformerna lokaliseringssöd och glesbygdssöd infördes på 1960-talet. Tack vare att personalen som jobbade med företagsstöd vid Länsstyrelsen tackade ja till övergång kunde organisationen i princip kvarstå. Det underlättade vid skapandet av detta aktuella ramprojekt.

Aktiviteter i projektet framgår ovan i lägesrapporten. Så här i efterhand kan vi konstatera att organisationen fungerat klanderfritt och att samtliga medlemmar i projektet skött sin del i projektet exemplariskt. Vi har inom projektet löpande haft kontakt och erfarenhetsutbyten med såväl de deltagande företagen som andra intressenter i form av kommunernas näringslivsansvariga. Vi har varje år informationsutbyte med kommunerna där vi tar emot synpunkter och idéer till hur vi kan utveckla verksamheten gentemot vår primära målgrupp små- och medelstora företag i Västerbotten. Detta är en viktig aktivitet som ingår i "extern kommunikation/resultatspridning" respektive "utvärdering och lärande". Under pandemin har kostnaderna för dessa aktiviteter blivit lägre än budgeterat men trots det har aktiviteterna genomförts i nära full utsträckning – om än digitalt så har det skett med gott resultat.

Aktiviteten "Beslut om stöd" respektive "Utbetalningar av beslutade stöd" utgörs av Region Västerbottens administration av de ansökningar om stöd och sedermera utbetalningar (för de företag som beviljats stöd) som resulterat av att information om stödmöjligheter getts. Vi fick in 28 ansökningar inom projektet och av dessa gick vi vidare med beviljat stöd i 26 ärenden, vilket vi tycker är ett gott utfall och ett resultat från att vi informerat till de

näringslivsansvariga ute i kommunerna hur våra stöd inom projektet fungerar. Dessa personer är en viktig extern resurs för oss eftersom det är de som i många fall träffar potentiella sökande och därmed kan avråda dem från att söka likaväl som att de också kan uppmuntra många att ansöka.

Personal-, lönebi- och indirekta kostnader för administration av projektets aktiviteter var budgeterat till totalt 979 232 kr medan hyra av lokaler och externa tjänster var budgeterat till 20 768 kr (3 000 + 17 768 kr). Sistnämnda kostnader behövdes ej genomföras då fysiska resor och möteslokaler kunde ersättas med digitala möten och efter slutredovisning har vi totalt redovisat 955 429 kr inom denna aktivitet. Vi var nära att använda hela det beviljade beloppet. Att vi inte kunde utnyttja 100 % beror på att en av projektmedlemmarna slutade hos oss mm.

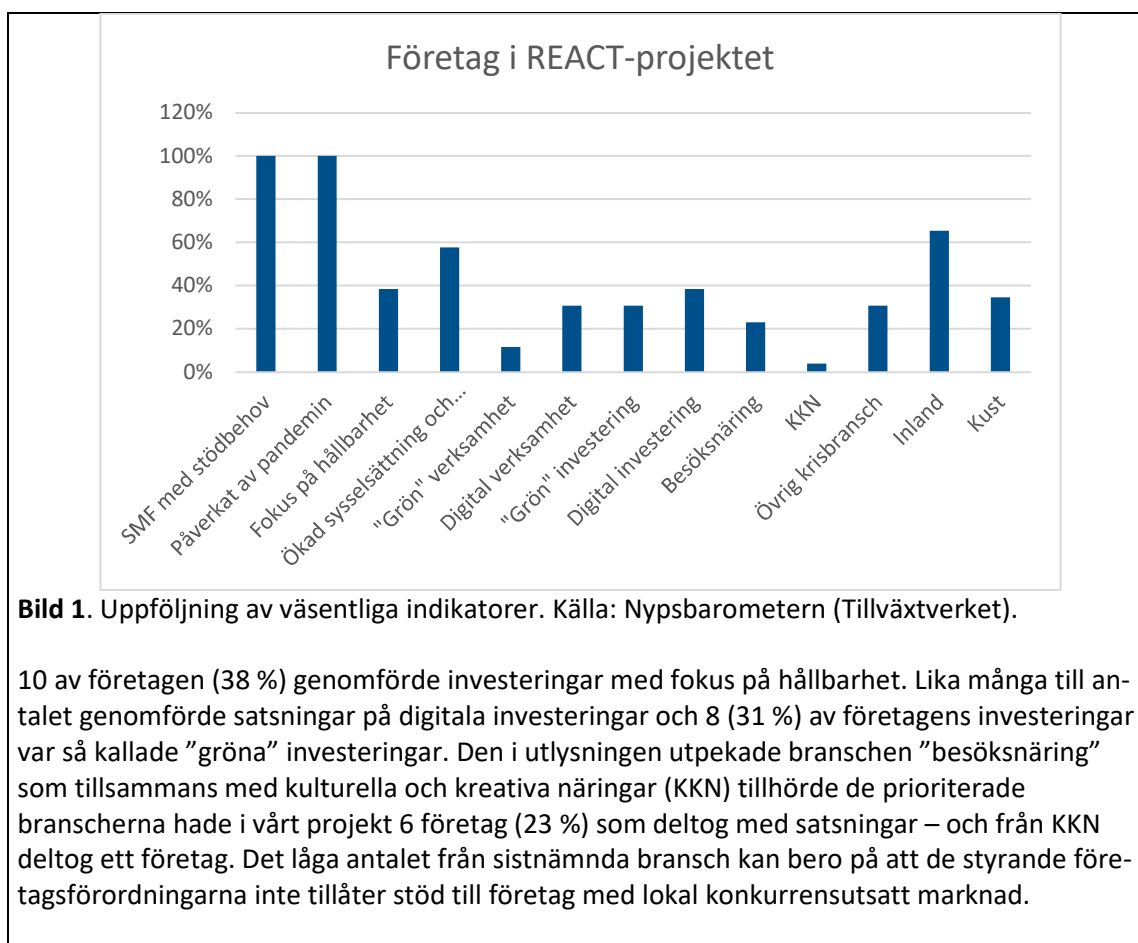
Samtliga aktiviteter har genomförts i syfte att stärka företagens förmåga att ställa om – såväl under som efter pandemin – och att särskilt bidra till:

- att framtidssäkra företag som säkerställer arbetstillfällen liksom minimerar risker för och minskar effekterna av uppsägningar och varsel.
- hållbar tillväxt och ökad sysselsättning i länets företag som tydligt påverkats av pandemin samt ge incitament till konkurrenskraftiga gröna och/eller digitala företagsverksamheter och/eller investeringar.

Resultat

De förväntningar vi hade på projektets resultat vid ansökningstillfället var att ca 25 små och medelstora företag i Västerbotten genom ramprojektet skulle komma att genomföra insatser i sina företag för att stärka omställningsförmågan och bidra till en grön och/eller digital omställning samt stärka innovationskraften. Insatserna skulle även ha förmåga att inkludera hållbarhetsdimensioner (miljömässiga, ekonomiska och sociala) och med särskild önskvärdhet att vi skulle kunna ha så många ansökningar att vi kunde ta hänsyn till inomregionala skillnader.

Vi nådde 26 deltagande företag där alla var SMF och där företagshandläggarna bedömde att stödbehov förelåg. Alla 26 bedömdes dessutom vara påverkade av pandemin. Glädjande nog genomförde mer än hälften av företagen (58 %) investeringar som syftade till ökad sysselsättning och hållbar tillväxt i sina företag och när det gäller fördelningen av företag i projektet som beviljades REACT-medel så var det 65 % som bedrev verksamhet i inlandet. Se bild nedan.

Kommentera det slutliga utfallet av indikatorerna

Jämför ackumulerat utfall mot målvärde (se punkt 5 ovan) och kommentera eventuella avvikelser samt vilka lärdomar ni har dragit av detta.

Enligt beslut och ansökan var målet att nå 30 företag men eftersom vi i tidigt skede i projektet fick efterfrågan från ett antal företag som glädjande nog ville satsa betydligt större summor i grön och/eller digital omställning (fr.a. digital) än förväntat fick vi okej från er att istället sänka målsättningen till 25 företag. Resultatet blev i slutändan **26** deltagande företag.

Beskriv hur ni arbetat med att sprida projektets resultat

Beskriv större informationsinsatser som utförts i samband med projektavslutet, projektets eventuella resultat samt hur EU:s medverkan har synliggjorts. Bilägg gärna eventuella utvärderingsrapporter.

Största informationsinsatserna har bestått av digitala möten med kommunernas näringslivsansvariga för att delge information om våra företagsstöd som ingår i ramprojektet. Vi har skickat ut EU-affischer både till våra kontrollanter i kommunerna och direkt till företagen för uppsättning av dem synligt vid entréer eller liknande där de syns tydligt för allmänheten.

Övriga informationsinsatser har varit e-postutskick till kommunernas näringslivskontor och information om EU:s medverkan i samtliga beslutsdokument till stödmottagarna, information på vår hemsida mm, se nedanstående länk till vår information på hemsidan.

<https://www.regionvasterbotten.se/finansiering/regionala-foretagsstod/eu-i-foretag>

Vi genomförde dessutom en enkät under avslutsmånaderna till samtliga deltagande företag där vi även ånyo informerade om EU-finansieringen.

Beskriv uppföljning, utvärdering och lärande

Utifrån Tillväxtverkets riktlinjer avseende utvärdering (3P och 3N) beskriv metoder och insatser för att följa upp och utvärdera projektet samt hur utvärderingen använts för att skapa ett lärande. Bilägg gärna eventuella utvärderingsrapporter.

Vi har använt oss av egenutvärdering i projektet, vilket står i beslutet från er att vi ska göra. Vi i projektet har tagit del av gällande riktlinjer för projektlogik, process samt kommunikation och lärande och har haft nytta av råden samt säkerställt att vi uppfyller dem genom hela projektets genomförandetid. Likaså har vi tydliga nyckelaktiviteter, använt oss av rätt nyckelpersoner i projektet såväl inom vår interna organisation som inom den målgrupp vi vänder oss emot. Nyckeltal har vi redovisat ovan och just dessa fungerar utmärkt vid såväl handläggning som vid presentationer och diskussioner med representanter för målgruppen. Vi anser att kommunernas näringslivsutvecklare fyller en mycket viktig roll för såväl oss i projektet som för den direkta målgruppen.

Diskussion och slutsatser

Beskriv vilka delar av projektet som varit framgångsrika och vilka delar som inte har fungerat lika bra. Ange orsaker och vilka lärdomar som uppstått till följd av detta.

En läxa vi lärde oss från föregående ramprojekt är att vi behövde avsätta mer pengar till beslut om stöd än vad vi gjort tidigare. Tack vare att vi nu gjorde det nådde vi fullt utnyttjande. Vi befarade att deltagande företags planerade tillväxtskapande investeringar skulle bli inställda, men med facit i hand så lyckades företagen att ändå genomföra sina planerade investeringar trots rådande pandemi, vilket förvisso var syftet med projektet men som ändå var ett befarat potentiellt utfall.

Enkät till deltagande företag

Under avslutsmånaderna av projektet skickades en riktad enkät ut till de deltagande företagen med följande frågor:

- Hur EU-informationen upplevdes
- Hur betydelsefullt EU-stödet var för att de skulle klara att genomföra satsningen
- Satsningens påverkan på antalet anställda
- Påverkan på omsättning och lönsamhet
- Påverkan på kunder
- Övriga kommentarer om investeringens effekter på företaget

Svarsfrekvensen var väldigt god med 90 % svar. **EU-informationen** upplevdes av en stor majoritet som tydlig och bra, särskilt vid utbetalningstillfällena. Viss kritik kring informationen om EU:s medverkan vid ansökningstillfället, vilket tyvärr inte är något vi själva kan påverka eftersom ansökningarna görs via Min ansökan där vi på regionerna själva inte kan marknadsföra som vi önskar. Vi får emellertid ta åt oss av kritiken och informera tydligare på vår hemsida om EU-finansiering via ramprojekt.

Angående hur **betydelsefull** stödet har varit var samtliga svarande överens om till 100 % att det varit väldigt betydelsefullt och i flera fall helt avgörande för att investeringen överhuvudtaget skulle kunna genomföras. Anledningarna till att det var så betydelsefullt har med pandemin att göra då företagen som ingick i projektet samtliga var drabbade negativt. Det har också att göra med att andra finansiärer inte ville ta sådana risker som en finansiering skulle innebära samt att företagen själva inte hade egna medel att genomföra investeringen fullt ut.

Angående hur **sysselsättningen** förändrats i företagen som ett resultat av investeringarna har det skett en ökning med totalt 31 personer varav 22 män och 9 kvinnor, se diagram nedan.

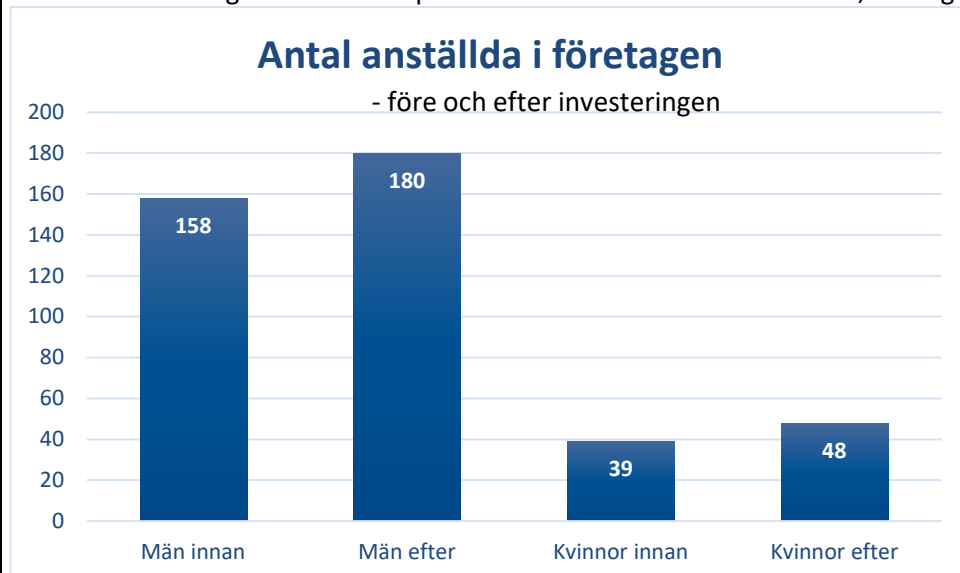

Bild 2. Antal anställda före och efter investeringen. Källa: Enkät Region Västerbotten (2022).

Med tanke på de ekonomiska svårigheter som företagen hade innan projektet är det en överraskande men positiv effekt redan när det gått mindre än 6 månader sedan de flesta företagen genomförde investeringarna.

När det gäller **omsättning och lönsamhet** är det i sistnämnda fallet för tidigt att se några förändringar i utfall men många företag beskriver i ord att de ser på tillförsikt med att den ökande omsättning som skett även kommer att generera ökad lönsamhet – hela 39 % av de deltagande företagen tror på det. När det gäller omsättning har hela 89 % av företagen kunnat öka sin omsättning efter att de genomfört hela investeringen. En annan positiv effekt har varit att 78 % av företagen lyckats nå **nya kunder** inom ny geografi, nya branscher eller genom att erbjuda nya affärsområden. En del företag har även lyckats få nya kunder genom att erbjuda förlängd drift mot åretruntverksamhet. Detta gäller 3 av de 6 besöksnäringföretag som ingick i ramprojektet.

Vad beträffar **övriga kommentarer** om effekter som investeringen medfört är variationen i svaren omfattande men uteslutande positiva. Två av företagen har tvingats minska sin personalstyrka med anledning av pandemin men båda ser positivt på framtiden. Här är några exempel på kommentarer som lämnades i enkätsvaren:

"En viktig del i vår tekniska utveckling och i vår planerade expansion då vi ska fördubbla omsättningen och öka antalet anställda med 50% under perioden 2021-2025."

"Vi ser redan nu effekten av vår investering, 1 ny stor kund som på sikt kommer att öka vår omsättning med 50-60%. Vi kan erbjuda effektivare ledtider till våra befintliga kunder, samt att vi ökar vår kapacitet på ett sätt så vi kan anställa mer personal."

"Vi kommer under året att ha fortsatt hög omsättning något högre än förra året som var fantastiskt, nästa år så kommer vår e-handels satsning slå igenom fullt ut vilket innebär att vi kommer troligen att anställa 1-2 pers till. Den har redan gett resultat men kom igång först i september."

"Ökad omsättning och möjlighet att stärka vår konkurrens och produktionskapacitet för att möta den ökade efterfrågan från bla. Norge."

"Den aktuella investeringen blev bra. Vi har ökat mycket och är idag 3 personer mer än innan investeringen. Varav en tjej. Investeringen är mycket viktig för vår möjlighet att fortsätta vara konkurrenskraftig. När det gäller prestandan på vår maskinpark måste vi hela tiden ligga långt fram. Vi har både ökat vår omsättning och lönsamhet."

"Sedan projektets avslut har vi haft en uppstartsfas med 3 st kunder (1 i Sverige och 2 internationella) inom ett nytt affärsområde för oss. Vidare har vi börjat använda produkten hos befintliga kunder inom vatten och avlopp inom Sverige. Det är fortfarande en kalkyl men vi tror att vi kan nå en omsättning på mellan 0,5-5 Mkr på produkten som genererats i projektet beroende på hur snabbt uppstartsfasen går. Vi räknar också med nyanställningar om det går enligt kalkylen."

"Dels utökar vi våra säsonger så att vi närmar oss en året runt drift. Vi utökar även målgruppen. Vintertid har vi en ganska dyr produkt som i huvudsak attrahera den utländska marknaden. I och med vår nya sommar produkt riktar vi oss mot barn familjer, grupper och par med en prisbild som gör det attraktivt för alla d.v.s. en större massa. Vi tro därför även kunna attrahera svenska turister i en stor utsträckning. I och med att vi nu har flera säsonger kommer vi kunna öka omsättningen och kunna behålla personalen året runt. Givetvis hoppas vi därigenom få en stabilare verksamhet med en hållbar lönsamhet. Innan vi sökte så var endast jag fast anställd året om. Vi har nu kunnat anställa en till heltid/ - och året runt medarbetare (kvinna). Eftersom Investeringen blev först klar under sommaren så har den inte nått sin fulla potential ännu. Till nästa sommarsäsong räknar vi med att kunna anställa fler för säsongen med förhoppning att kunna hitta en till person som vi kan fastanställa."

Efter projektslut

Beskriv hur ni arbetar vidare med projektets resultat efter projektet har avslutats

Det näringslivsfrämjande arbete som utförts inom ramprojektet har nått goda resultat. Det har nått ut till små och medelstora företag (SMF) i länet och uppfattats positivt från såväl den primära målgruppen (SMF) som externa intressenter i form av kommunernas näringslivsutvecklare. Projektet har kunnat visa att företagen ökat sin personalstyrka som en följd av investeringarna i projekt och att de även nått såväl ökad nettoomsättning som förväntad ökad lönsamhet tack vare de genomförda investeringarna. Den EU-finansiering som projektet fördelat till företagen har dessutom tveklöst haft stor betydelse för att få investeringarna att komma till stånd. Vi tar med oss dessa positiva signaler till att utveckla nya ramprojekt i framtiden. Något vi fortfarande inte lyckats med tillfredsställande är att nå kvinnors företag och utomnordiska företagsledare, vilket vi vill ta ett större grepp kring inom det ramprojekt som vi i skrivande stund ansökt om medel för hos Tillväxtverket och Region Västerbotten.

Övriga kommentarer

Ange eventuell ytterligare information om projektet och dess resultat som bör uppmärksammas

Glädjande är att företagen som sökt och beviljats EU-finansiering upplevt såväl ansökningsprocessen som enkel, servicenivån hos oss som bereder ansökningarna som god och informationen kring EU:s medverkan som tydlig.